

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ
ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΖΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΡ. 740/11, 891/11, 892/11, 893/11, 927/11, 928/11,
930/11, 931/11, 960/11, 963/11, 964/11, 966/11, 996/11, 997/11, 998/11, 999/11, 1028/11,
1029/11, 1031/11, 1032/11, 1033/11, 1034/11, 1035/11, 1036/11, 1040/11, 1048/11, 1051/11,
1087/11, 1150/11, 1163/11, 1186/11, 1187/11, 1191/11, 1205/11, 1206/11, 1276/11, 1287/11,
1310/11, 1364/11, 1540/11, 1612/11, 1681/11, 1710/11, 114/12, 556/12, 563/12, 564/12, 587/12).

7 Οκτωβρίου, 2014.

ΕΝΩΠΙΟΝ: ΝΙΚΟΛΑΤΟΥ, Π., ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ, ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΜΠΑΛΛΗ, ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ,
ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΥ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΛΙΑΤΣΟΥ και ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Δ.Δ.

(Υπόθεση αρ. 740/11)

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΣΕΛΙΝΗ-ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Αιτήτρια

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 891/11)

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ ΩΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ

ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΝΙΚΟΥ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,

2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 892/11) ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΥΡΙΜΗΣ,

Αιτητής

και

- ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 893/11)

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΤΟΥΛΟΥΡΑΣ,

Αιτητής

και

- ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 927/11) ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ,

Αιτητής

και

- ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 928/11)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,

Αιτητής

και

- ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 930/11)

ΑΝΔΡΕΑΣ Ι. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 931/11)

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 960/11)

ΚΩΣΤΑΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 963/11)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 964/11)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΣΑΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 966/11)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΜΙΟΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 996/11)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΟΞΙΝΟΣ,

Αιτητής

και

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 997/11)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΩΣΕΙΛΟΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 998/11)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 999/11)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΩΤΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1028/11) ΛΟΥΚΑΣ ΙΑΤΡΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1029/11) ΑΘΑΝΑΣΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1031/11)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΟΥΤΣΙΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1032/11) ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΥΡΕΣΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1033/11) ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____
(Υπόθεση αρ. 1034/11) ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΕΡΓΙΟΥ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1035/11)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΟΛΑΚΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____
(Υπόθεση αρ. 1036/11) ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1040/11)

_____

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΜΠΡΙΑΝΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 1048/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,
2. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
3. ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΛΟΙΖΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 1051/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

-
1. ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΜΠΙΑΚΗΣ,
  2. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,
  3. ΚΛΑΙΛΙΑ ΣΟΥΡΜΕΛΗ-ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ,
  4. ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΙΕΡΕΙΔΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 1087/11)

Αιτητές

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1150/11)

ΜΑΡΙΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1163/11)

ΝΤΙΝΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ,

Αιτητής

και

1. ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ,
2. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1186/11)

ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΣΑΒΒΑ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1187/11) ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΥΛΑΚΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1191/11) ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1205/11) ΦΛΟΥΡΗΣ ΦΛΟΥΡΚΑ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1206/11)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΛΟΥΚΑΙΔΟΥ,

Αιτήτρια

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1276/11) ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 2.
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1287/11) ΦΩΤΗΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ,
Αιτητής

και

1. ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ.
2. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ/Η ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1310/11) ΝΙΚΟΛΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 2.
ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΡΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1364/11)

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ, ΩΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΝΙΚΟΥ
ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗ,

Αιτητής

και

ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1540 /11)

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ,

Αιτητής

και

1. ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ, 2. ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΗΚ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1612/11)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΔΕΡΑΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1681/11)

ΣΑΒΒΑΣ ΣΕΡΓΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1710/11) ΔΡ. ΝΙΚΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 114/12)

ANNA ΑΣΙΗΚΑΛΗ,

Αιτήτρια

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΡΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 556/12) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 563/12) ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΡΕΚΛΑΣ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 564/12)

ΛΑΖΑΡΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 587/12)

ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΑΡΙΟΛΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

Για τους Αιτητές στις 891/2011, 892/2011, 893/2011, 930/2011, 931/2011 και 1364/2011.: Π. Πολυβίου με Λ. Αρακελιάν και Μ. Αντωνίου (κα.).

Για τους Αιτητές στις 1540/2011 και 114/2012: Μ. Ιεροκηπιώτου (κα.) με Μ. Τριανταφυλλίδου (κα.) για Α. Τριανταφυλλίδη.

Για τους Αιτητές στις 963/2011, 964/2011, 966/2011, 996/2011 997/2011, 998/2011, 1087/2011, 1150/2011 1163/2011, 1191/2011, 1287/2011, 1612/2011, 1681/2011, 1710/2011 και 556/2012: Α.Σ. Αγγελίδης με Σ. Αγγελίδη.

Για τους Αιτητές στις 999/2011, 1028/2011, 1029/2011, 1040/2011, 1051/2011, 1186/2011, 563/2012, 564/2012 και 587/2012: Χρ. Χριστοφίδης με Γ. Βαλιαντή για Λ. Παπαφιλίππου.

Για τους Αιτητές στις 960/2011, 1031/2011, 1032/2011, 1033/2011, 1034/2011, 1035/2011, 1036/2011, 1205/2011, 1206/2011: Α. Μαρκίδης με Π. Παναγιώτου.

Για την Αιτήτρια στην 740/2011: Αχ. Αιμιλιανίδης.

Για τον Αιτητή στην 1048/2011: Αλ. Ευαγγέλου με Μ. Φράγκου (κα.).

Για τους Αιτητές στις 927/2011, 928/2011 και 1187/2011: Α. Παπαχαραλάμπους.

Για τους Αιτητές στις 1276/2011 και 1310/2011: Μ. Καλλιγέρου (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση 1 στην 1163/2011 και 1540/2011: Ε. Μιχαήλ (κα.) με Μ. Γιωρκάτζη (κα.) για Ιωαννίδης και Δημητρίου.

Για τους Καθ'ων η αίτηση 2 στην 1163/2011: Μ. Λοϊζου (κα.) για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Για τους Καθ'ων η αίτηση 1 στην 1287/2011: Ν. Χατζηγιωάννου (κα.). Για τους Καθ'ων η αίτηση 2 στην 1287/2011: Μ. Λοϊζου (κα.) για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Για τους Καθ'ων η αίτηση στην 1364/2011: Ν. Χατζηγιωάννου (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση στην 587/2012: Ν. Κλεάνθους (κα.) για Χρ. Τριανταφυλλίδη.

Για τους Καθ'ων η αίτηση στην 996/2011: Μ. Σπανού (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση στις υπόλοιπες προσφυγές: Μ. Λοΐζου (κα.) για το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Η απόφαση δεν είναι ομόφωνη. Την απόφαση της πλειοψηφίας θα δώσει ο Πρόεδρος Νικολάτος και με αυτή συμφωνούν οι Δικαστές Ερωτοκρίτου, Ναθαναήλ, Παρπαρίνος, Λιάτσος και Σταματίου.

Απόφαση με το ίδιο αποτέλεσμα με εκείνη της πλειοψηφίας, αλλά με διαφορετικό σκεπτικό θα δώσει η Δικαστής Μιχαηλίδου. Διϊστάμενη απόφαση θα δώσει ο Δικαστής Παμπαλλής και με αυτή συμφωνούν οι Δικαστές Πασχαλίδης και Χριστοδούλου.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π.: Οι αιτητές, οι οποίοι επηρεάζονται από τον περί Συντάξεων Κρατικών Αξιωματούχων (Γενικές Αρχές) Νόμο του 2011 (Ν 88(Ι)/2011), που στη συνέχεια θα αναφέρεται ως ο Νόμος, ισχυρίζονται, μεταξύ άλλων, ότι το άρθρο 3(β) του Νόμου για αναστολή καταβολής σύνταξης, υπό προϋποθέσεις, είναι αντισυνταγματικό.

Το άρθρο 3(β) προνοεί τα εξής:

«Ανεξάρτητα από τις διατάξεις της παραγράφου (α), σε περίπτωση που αξιωματούχος ή συνταξιούχος ανέλαβε ή αναλαμβάνει οποιοδήποτε λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση, η σύνταξη που θα καταβάλλεται ή καταβάλλεται σ' αυτόν αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία ή η υπηρεσία του στο λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο μηνιαίος μισθός ή αντιμισθία ή αποζημίωση ή χορηγία, είναι χαμηλότερος της μηνιαίας σύνταξης κατά την ημερομηνία της αφυπηρέτησής του, καταβάλλεται σ' αυτόν τόσο μέρος της σύνταξης το οποίο, προστιθέμενο στο μισθό, τον εξισώνει με το ποσό της μηνιαίας σύνταξης:

Νοείται περαιτέρω ότι η καταβολή της σύνταξης επαναρχίζει μετά τον τερματισμό της θητείας ή υπηρεσίας του, σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου νόμου, στο ύψος που αυτή θα ευρίσκετο εάν δεν είχε ανασταλεί.»

Οι αιτητές στις ενώπιον μας αιτήσεις είναι πρόσωπα δικαιούμενα σε σύνταξη, λόγω συμπλήρωσης συντάξιμης υπηρεσίας στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στα οποία, οι καθ' όν η αίτηση επέβαλαν, δια Νόμου, την «αναστολή» της καταβολής της σύνταξης τους, για τη χρονική περίοδο που διαρκεί η θητεία ή η υπηρεσία τους στο λειτούργημα, αξίωμα ή θέση που ανέλαβαν.

Σε κάποιες περιπτώσεις αιτητές επηρεάζονται από την πρώτη επιφύλαξη του προαναφερόμενου άρθρου 3(β), ενώ σε άλλες δεν επηρεάζονται. Κάποιοι από τους αιτητές ισχυρίζονται ότι κακώς θεωρήθηκαν ως αξιωματούχοι ή συνταξιούχοι για τους σκοπούς του προαναφερόμενου άρθρου 3(β), αλλά για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης θα θεωρήσουμε ότι όλοι οι αιτητές είναι αξιωματούχοι ή συνταξιούχοι για τους οποίους ισχύει το προαναφερόμενο άρθρο 3(β) και θα προχωρήσουμε στην εξέταση της συνταγματικότητας της πρόνοιας αυτής. Θεωρούμε ότι η εξέταση της συνταγματικότητας της πρόνοιας είναι απαραίτητη για την έκβαση των προσφυγών αυτών.

Οι κύριοι λόγοι για τους οποίους προσβάλλεται η προαναφερόμενη πρόνοια ως αντισυνταγματική είναι ότι αυτή αντίκειται στα Άρθρα 23 και 28 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αντίκειται επίσης και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με τους αιτητές.

Το Άρθρο 23, στο βαθμό που ενδιαφέρει, προνοεί τα εξής:

«ΑΡΘΡΟΝ 23.

1. Έκαστος, μόνος ή από κοινού μετ' άλλων, έχει το δικαίωμα να αποκτά, να είναι κύριος, να κατέχει, απολαύη ή διαθέτη οιανδήποτε κινητήν ή ακίνητον ιδιοκτησίαν και δικαιούται να απαιτή τον σεβασμόν του τοιούτου δικαιώματος αυτού.

Το δικαίωμα της Δημοκρατίας επί των υπογείων υδάτων, ορυχείων και μεταλλείων και αρχαιοτήτων διαφυλάσσεται.

2. Στέρησις ή περιορισμός οιουδήποτε τοιούτου δικαιώματος δεν δύναται να επιβληθή ειμή ως προβλέπεται υπό του παρόντος άρθρου.

3. Η άσκησις τοιούτου δικαιώματος δύναται να υποβληθή διά νόμου εις όρους, δεσμεύσεις ή περιορισμούς απολύτως απαιρητήτους προς το συμφέρον της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας υγιείας ή των δημοσίων ηθών ή της πολεοδομίας ή της αναπτύξεως και χρησιμοποίησεως οιασδήποτε ιδιοκτησίας προς προαγωγήν της δημοσίας ωφελείας ή προς προστασίαν τωνδικαιωμάτων τρίτων.

Διά πάντα τοιούτον όρον, δέσμευσιν ή περιορισμόν, όστις μειώνει ουσιωδώς την οικονομικήν αξίαν της τοιαύτης ιδιοκτησίας, δέον να καταβάλληται το ταχύτερον δικαία αποζημίωσις, καθοριζομένη, εν περιπτώσει διαφωνίας, υπό πολιτικού δικαστηρίου.

.....».

Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας που διασφαλίζεται από το Άρθρο 23 δεν είναι απόλυτο αλλά καθορίζεται και ρυθμίζεται από σχετικούς νόμους αναφορικά με αστικά δικαιώματα σε περιουσία. Στερήσεις ή περιορισμοί του δικαιώματος αυτού, όμως, δεν μπορούν να επιβληθούν εκτός όπως προβλέπεται από το Άρθρο 23 (Άρθρο 23.2). Η τρίτη παράγραφος του Άρθρου 23 προβλέπει ότι η άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας μπορεί να υποβληθεί, με Νόμο, εις όρους, δεσμεύσεις ή περιορισμούς, απολύτως απαραίτητους προς το συμφέρον της δημόσιας ασφαλείας ή της δημόσιας υγιείας ή των δημοσίων ηθών ή της πολεοδομίας ή της αναπτύξεως και χρησιμοποίησεως οιασδήποτε ιδιοκτησίας προς προαγωγήν της δημόσιας ωφέλειας ή προς προστασία των δικαιωμάτων τρίτων. Για κάθε τέτοιο όρο, δέσμευση ή περιορισμό, ο οποίος μειώνει ουσιωδώς την οικονομική αξία της επηρεαζόμενης ιδιοκτησίας, θα πρέπει να καταβάλλεται το ταχύτερο δίκαιη αποζημίωση, καθοριζόμενη, σε περίπτωση διαφωνίας, από πολιτικό δικαστήριο.

Το Άρθρον 28 του Συντάγματος προνοεί ότι όλοι είναι ίσοι ενώπιον του Νόμου, της Διοικήσεως και της Δικαιοσύνης και δικαιούνται να τύχουν ίσης προστασίας και μεταχείρισης (Άρθρον 28.1). Για το άρθρο αυτό υπάρχει πλούσια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποίαν δεν επιτρέπονται διακρίσεις μεταξύ ίσων και δεν επιτρέπεται η εξομοίωση των ανίσων.

Η θέση των καθ' όων η αίτηση είναι ότι, με την προαναφερόμενη πρόνοια, δεν γίνεται οποιαδήποτε αποστέρηση περιουσιακού ή άλλου δικαιώματος, αλλά μόνον αναστολή του δικαιώματος στην καταβολή της σύνταξης, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται από το Νόμο. Ακόμα όμως και αν θεωρηθεί ότι γίνεται αποστέρηση δικαιώματος αυτή δικαιολογείται ως απαραίτητος περιορισμός που τίθεται σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Συντάγματος και που υπό τις περιστάσεις δεν είναι δυσανάλογος με την ανάγκη την οποίαν εξυπηρετεί. Η ανάγκη βασίζεται στο δημόσιο

συμφέρον το οποίο εξυπηρετείται με την αναστολή του δικαιώματος σύνταξης των αιτητών, σύμφωνα με την επιχειρηματολογία των καθ' ων η αίτηση. Συναφώς, έγινε ευρεία αναφορά σε ευρωπαϊκή νομολογία ως προς το πότε είναι δυνατός ο περιορισμός περιουσιακού ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος, δυνάμει του Άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ το οποίο προνοεί τα εξής:

«Άρθρον 1.

Προστασία της ιδιοκτησίας.

Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύ Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

Η απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας στην υπόθεση Πιτσιλλίδης και Άλλοι v. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου [\(2004\) 3 ΑΑΔ 7](#), είναι καθοδηγητική αναφορικά με τον δικαστικό έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων. Εισηγήσεις περί αντισυνταγματικότητας εξετάζονται με βάση τις αρχές που διέπουν το δικαστικό έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων όπως έχουν τεθεί στην θεμελιακή απόφαση Board for Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides [\(1966\) 3 CLR 640](#). Κάθε νόμος θεωρείται συνταγματικός εκτός εάν αποφασιστεί το αντίθετο πέραν κάθε λογικής αμφιβολίας. Καμιά νομοθετική διάταξη δεν κηρύσσεται άκυρη εκτός εάν είναι αντισυνταγματική πέραν κάθε λογικής αμφιβολίας. Τα δικαστήρια ασχολούνται μόνο με την συνταγματικότητα των νόμων και όχι με τα κίνητρα, την πολιτική ή τη σοφία τους ή ακόμα τη συμφωνία τους με τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης ή τις θεμελιώδεις αρχές της διακυβέρνησης ή το πνεύμα του Συντάγματος. Αν είναι δυνατόν τα δικαστήρια θα ερμηνεύσουν ένα νόμο έτσι ώστε να τον εντάξουν μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος.

Στην Μαυρογένης v. Βουλής των Αντιπροσώπων κ.α. (Αρ. 3) [\(1996\) 1 ΑΑΔ 315](#) τονίστηκε ότι η μεθοδολογία ελέγχου της συνταγματικότητας νόμου σύγκειται στην αντιπαραβολή των κρίσιμων διατάξεων του νόμου με τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος. Η έρευνα αποβλέπει στη διαπίστωση του κατά πόσον οι διατάξεις του νόμου συγκρούονται με το Σύνταγμα ή συνάδουν με αυτό. Ο συνταγματικός έλεγχος περιορίζεται στη διαπίστωση συγκρούσεων ή αντιθέσεων προς το Σύνταγμα.

Η εισήγηση των καθ' ων η αίτηση ως προς την εφαρμογή του Άρθρου 1 του Πρώτου

Πρωτοκόλλου, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, αφού η Αιτιολογική Έκθεση, στη βάση της οποίας θεσπίστηκε ο επίδικος Νόμος, δεν αναφέρεται καθόλου στο Άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου ούτε και γίνεται επίκληση λόγων δημόσιας ωφέλειας ή δημόσιου συμφέροντος που να δικαιολογεί την παρέμβαση του κράτους, δυνάμει του Άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, στο περιουσιακό δικαίωμα των αιτητών.

Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική έκθεση προβάλλεται μόνο η ανάγκη εκσυγχρονισμού των συστημάτων συνταξιοδότησης των κρατικών αξιωματούχων και η εξάλειψη του φαινομένου των πολλαπλών συντάξεων.

Περιορισμός, όμως, θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου μπορεί να γίνει μόνο για τους λόγους που καθορίζει το Σύνταγμα (Δέστε: Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλής των Αντιπροσώπων (2000) 3 AAD 238). Τέτοιος περιορισμός τίθεται με νόμο, εφόσον κρίνεται αναγκαίος, και στο βαθμό που η ανάγκη τον επιβάλλει (Δέστε: Πρόεδρος της Δημοκρατίας v. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 2) (1992) 3 AAD 165). Η ανάγκη που επιβάλλει τέτοιο περιορισμό πρέπει να είναι όχι μόνον υπαρκτή αλλά και να έχει το χαρακτήρα πιεστικής κοινωνικής ανάγκης. Μόνο η διαπίστωση της ύπαρξης τέτοιας ανάγκης και ο προσδιορισμός της φύσης της, μπορεί να δικαιολογήσει περιορισμό θεμελιώδους δικαιώματος του ανθρώπου (Δέστε: Police v. Ekdotiki Eteria (1982) 2 CLR 63). Η διαπίστωση της ανάγκης διαφαίνεται από τις πρόνοιες του Νόμου και την αιτιολογική του έκθεση.

Στην προκείμενη περίπτωση, επομένως, θα πρέπει να αντιπαραβληθεί και να συγκριθεί η προαναφερόμενη πρόνοια του άρθρου 3(β) του Νόμου με το Άρθρο 23 του Συντάγματος. Το Άρθρο 23 του Συντάγματος παρέχει μεγαλύτερη προστασία από το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Ενώ το άρθρο 1 επιτρέπει τον περιορισμό περιουσιακού δικαιώματος, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, το Άρθρο 23.3 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνει το δημόσιο συμφέρον ή τη δημόσια ωφέλεια στους λόγους περιορισμού του δικαιώματος της ιδιοκτησίας, που επιτρέπονται. Το Άρθρο 23.3 προνοεί ρητά ότι τέτοιοι περιορισμοί μπορούν να τεθούν μόνο για σκοπούς της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας υγείας, των δημοσίων ηθών, της πολεοδομίας, της ανάπτυξης και χρησιμοποίησης ιδιοκτησίας προς προαγωγή της δημοσίας ωφελείας και την προστασία των δικαιωμάτων τρίτων.

Η πρόνοια του Άρθρου 23.3 ότι περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να περιοριστεί δια νόμου, για σκοπούς ανάπτυξης και χρησιμοποίησης ιδιοκτησίας προς προαγωγή της δημόσιας ωφέλειας, δεν ταυτίζεται με τον περιορισμό περιουσιακού δικαιώματος για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Είναι ένα πράγμα να περιορίζεται το ιδιοκτησιακό δικαίωμα κάποιου, για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος (που δεν προνοείται στο Άρθρο 23) και άλλο πράγμα να περιορίζεται το δικαίωμα του, υπέρ της ανάπτυξης και χρησιμοποίησης της ιδιοκτησίας του, προς προαγωγή της δημόσιας ωφέλειας (που προνοείται) (Δέστε: την απόφαση της πλειοψηφίας της Πλήρους Ολομέλειας στις Υποθέσεις 1480/11 κ.α., Γεώργιος Χαραλάμπους κ.α. v. Δημοκρατίας, ημερ. 11.6.2014).

Στην υπόθεση *Azinas v. Cyprus* (Αίτηση αρ. 56679/00), απόφαση του ΕΔΔΑ, ημερ. 28.4.2004, λέχθηκε από κάποιους από τους Δικαστές ότι το δικαίωμα σύνταξης είναι, υπό ορισμένες περιστάσεις, περιουσιακό δικαίωμα, για σκοπούς του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου 1 της ΕΣΔΑ.

Στην υπόθεση *Φιλίππου κ.α. v. Δημοκρατίας κ.α.* ([2010](#)) [3 AAD 241](#), η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου έκρινε ότι η σύνταξη αποτελεί περιουσιακό δικαίωμα το οποίο χρήζει σεβασμού και προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Το δικαίωμα συνταξιοδότησης και οι όροι του αποτελούν ιδιοκτησία των δημοσίων υπαλλήλων, όπως ήταν η περίπτωση εκείνη. Το δικαίωμα δημιουργείται από το διορισμό του υπαλλήλου και τη συμπλήρωση των απαιτούμενων ετών υπηρεσίας σε συντάξιμη θέση. Το γεγονός ότι παραχωρείται σύνταξη στη σύζυγο και τα εξαρτώμενα τέκνα του υπαλλήλου συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα θεωρούνται «περιουσία» η οποία μπορεί να μεταβιβαστεί. Στη *Φιλίππου* (ανωτέρω) έγινε αναφορά και στην Υπόθεση αρ. 39574/07 του ΕΔΔΑ, *Αποστολάκης v. Ελλάδας*, ημερ. 22.10.2009 στην οποία το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ανέφερε ότι το δικαίωμα στη σύνταξη μπορεί να εξομοιωθεί με περιουσιακό δικαίωμα, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης αναλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής σύνταξης, στο πλαίσιο της σύμβασης εργασίας. Στην ίδια υπόθεση σημειώθηκε ότι με το διορισμό του αιτητή στη Δημόσια Υπηρεσία αυτός απέκτησε ένα δικαίωμα, το οποίο συνιστά περιουσία υπό την έννοια του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου. Θεωρούμε ότι το συμβατικό δικαίωμα στη σύνταξη των, ενώπιον μας, αιτητών, το οποίο αποκρυσταλλώθηκε με τη συμπλήρωση υπηρεσίας σε συντάξιμη θέση (Δέστε: *Γρηγορίου v. Δημοκρατίας κ.α.* ([1992](#)) [4 AAD 1239](#)), είναι, υπό τις περιστάσεις, περιουσιακό δικαίωμα και δικαίωμα στην ιδιοκτησία, το οποίο προστατεύεται από το Άρθρο 23 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει και στην απόφαση της Ολομέλειας στην *Παύλου v. Κυπριακής Δημοκρατίας* ([2009](#)) [3 AAD 584](#) στην οποία εξετάστηκε το κατά πόσο παραβιάζεται το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται από το Άρθρο 23 του Συντάγματος, από τη μείωση των επαγγελματικών συντάξεων του δημοσίου, όταν αρχίζει να καταβάλλεται στους δικαιούχους, η αναλογική σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τονίστηκε στην απόφαση εκείνη ότι η σύνταξη αποτελεί περιουσία που απαιτεί νομική προστασία. Θεωρήθηκε όμως, ότι η μείωση της επαγγελματικής σύνταξης δυνάμει του Άρθρου 45 του Ν 97(Ι)/97, είχε ως αντιστάθμισμα την καταβολή αναλογικής σύνταξης (από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων) και επομένως δεν υπήρχε παραβίαση του ατομικού δικαιώματος της ιδιοκτησίας.

Η επίδικη πρόνοια του άρθρου 3(β) του Νόμου προνοεί ότι η σύνταξη που καταβάλλεται ή θα καταβάλλεται στους αιτητές, «αναστέλλεται» για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία ή η υπηρεσία τους στο λειτούργημα, αξίωμα ή θέση που κατέχουν. Η αναστολή του δικαιώματος καταβολής της σύνταξης δεν είναι όμως αναστολή, υπό την έννοια του ότι κατά τη λήξη της θητείας ή της υπηρεσίας των αιτητών στο λειτούργημα, αξίωμα ή θέση που κατέχουν, θα τους καταβληθεί αναδρομικά. Η αναστολή που προνοείται στο άρθρο 3(β) σημαίνει ουσιαστικά ότι οι αιτητές χάνουν οριστικά το

δικαίωμα τους στη σύνταξη, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θητεία ή η υπηρεσία τους στις προαναφερόμενες θέσεις, χωρίς να τους παρέχεται οποιονδήποτε αντάλλαγμα. Αν δεν χάνουν ολότελα το δικαίωμα αυτό, αυτό περιορίζεται σύμφωνα με την πρώτη επιφύλαξη του άρθρου 3(β) έτσι ώστε αν ο μισθός τους στο λειτούργημα, αξίωμα ή θέση που κατέχουν είναι μικρότερος από τη σύνταξη, οι αιτητές θα παίρνουν τόσο μέρος της σύνταξης ώστε ο μισθός τους να εξισώνεται με το ποσό της μηνιαίας σύνταξης τους. Η δεύτερη επιφύλαξη του άρθρου 3(β), σύμφωνα με την οποία η καταβολή της σύνταξης επαναρχίζει μετά τον τερματισμό της θητείας ή υπηρεσίας των αιτητών, σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου νόμου, «στο ύψος που αυτή θα ευρίσκεται αν δεν είχε ανασταλεί», επίσης δεν διαφοροποιεί ουσιωδώς την κατάσταση, δεν συνιστά αντιστάθμισμα ή αποκατάσταση του περιουσιακού ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος των αιτητών για τις συντάξεις ή το μέρος των συντάξεων τους που απώλεσαν, αλλά απλά προνοεί ότι αν οι αιτητές δικαιούνται σε κάποιες προσαυξήσεις στη σύνταξη, μετά τη λήξη της θητείας ή υπηρεσίας τους, δεν θα τις απωλέσουν και αυτές.

Δεν τίθεται ζήτημα διαφοροποίησης των δύο περιπτώσεων, δηλαδή εκείνων που χάνουν ολότελα τη σύνταξη και εκείνων που τη χάνουν μερικώς, διότι, όπως αναφέραμε, στις παρούσες υποθέσεις, υπάρχει ανεπίτρεπτος περιορισμός ή στέρηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας των αιτητών. Ούτε και τίθεται ζήτημα στάθμισης του γενικού συμφέροντος της κοινωνίας, από τη μια, και του ατομικού δικαιώματος ιδιοκτησίας των αιτητών, από την άλλη, διότι, όπως παρατηρήσαμε, το Άρθρο 23 του Συντάγματος μας δεν περιλαμβάνει το γενικό συμφέρον της κοινωνίας ή το δημόσιο συμφέρον ή τη δημόσια ωφέλεια, γενικά, ως λόγο για τον οποίο ο νομοθέτης μπορεί να στερήσει ή να περιορίσει δικαίωμα ιδιοκτησίας. Η σχετική νομολογία του ΕΔΔΑ (δέστε π.χ. Αιτήσεις 62235/12 και 57725/12, ημερ. 8.10.13, αποφάσεις ΕΔΔΑ στις υποθέσεις Mateus v. Portugal και Januario v. Portugal) για στάθμιση του δημόσιου συμφέροντος της κοινωνίας, έναντι του ιδιωτικού συμφέροντος της προστασίας του δικαιώματος ιδιοκτησίας, δεν εφαρμόζεται στην προκείμενη περίπτωση, καθότι ο Νομοθέτης, στην αιτιολογική του έκθεση επικαλείται λόγους εκσυγχρονισμού του συστήματος συντάξεων, αλλά δεν επικαλείται λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας ωφέλειας, για να δικαιολογήσει τον περιορισμό των συνταγματικών δικαιωμάτων των αιτητών. Επιπρόσθετα η ανάγκη εκσυγχρονισμού του συστήματος συντάξεων (ύπαρξη και φύση) δεν αιτιολογείται επαρκώς στο νόμο (προοίμιο) ή την αιτιολογική έκθεση.

Η Συνθήκη της Λισσαβόνας συνιστά Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Κεκτημένο και έδωσε δεσμευτικό χαρακτήρα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ο Χάρτης). Ανατρέξαμε λοιπόν στο Χάρτη και συγκεκριμένα στο Άρθρο 17, το οποίο προστατεύει το δικαίωμα της περιουσίας. Το δικαίωμα της περιουσίας, σύμφωνα με το Άρθρο 17, δεν μπορεί να περιοριστεί, εκτός για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που προνοούνται σε νόμο, υπό την προϋπόθεση ότι δίκαιη αποζημίωση καταβάλλεται, σε εύθετο χρόνο, για την απώλεια. Στην προκείμενη περίπτωση παρατηρούμε ότι ούτε στο νόμο γίνεται πρόνοια για δίκαιη αποζημίωση για την απώλεια την οποία υφίστανται οι αιτητές, αλλά ούτε και οποιαδήποτε διευθέτηση έγινε για καταβολή, σ' αυτούς, δίκαιης αποζημίωσης, σε εύθετο χρόνο. Κατά συνέπεια ούτε το Άρθρο 17 του Χάρτη μπορεί να καταστήσει την εξεταζόμενη πρόνοια, έγκυρη, ως συνάδουσα με το Κοινοτικό Κεκτημένο.

Με τα προαναφερόμενα υπόψιν κρίνουμε ότι το άρθρο 3(β) του Νόμου καταστρατηγεί το Άρθρο 23 του Συντάγματος και επομένως είναι αντισυνταγματικό, επειδή με αυτό τίθεται, δια νόμου, ανεπίτρεπτος (δηλαδή μή προβλεπόμενος) περιορισμός σε περιουσιακό ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα των αιτητών και συγκεκριμένα το συμβατικό, κεκτημένο και αποκρυσταλλωμένο δικαίωμα τους στη σύνταξη, το οποίο πηγάζει από συμπλήρωση υπηρεσίας σε συντάξιμη θέση. Ο περιορισμός που τέθηκε στο άρθρο 3(β) του Νόμου δεν είναι απαραίτητος, ούτε και δικαιολογείται, με βάση τους σκοπούς που ρητά προνοούνται στο Άρθρο 23.3 του Συντάγματος.

Δεν παραγνωρίζουμε ότι υπάρχουν αποφάσεις του ΕΔΔΑ, που ερμηνεύουν το Άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με τις οποίες μπορεί να γίνει μείωση μισθών και συντάξεων (κοινωνικών και άλλων), για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος (Δέστε: Κουφάκη ν. Ελλάδος, Προσφυγές υπ. αρ. 57665/12 και 57657/12, ημερ. 31.8.2012 και τις αποφάσεις που αναφέρονται σε εκείνη την υπόθεση). Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και στη νομολογία του ΕΔΔΑ γίνεται διαφοροποίηση μεταξύ των ωφελημάτων που παραχωρεί ένα κράτος, χωρίς τη συνεισφορά του πολίτη, και εκείνων που παραχωρεί, ως αποτέλεσμα συνεισφοράς του πολίτη. Στη δεύτερη περίπτωση, το ΕΔΔΑ αναγνωρίζει περιουσιακό δικαίωμα στον πολίτη, όπου υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ του ύψους της συνεισφοράς, και του οφέλους που παραχωρείται (Δέστε την απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του ΕΔΔΑ, στην STEC κ.α. ν. Ηνωμένου Βασιλείου, Αιτήσεις υπ' αρ. 65731/01 κ.α., ημερ. 6.7.2005).

Κάποιοι από τους αιτητές, και συγκεκριμένα οι αιτητές στις Προσφυγές 556/12, 563/12, 564/12, 1681/11 και 1040/11, δέχθηκαν τη δεύτερη θέση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (μετά τη συνταξιοδότηση τους) μετά τη θέσπιση του Νόμου. Στις 556/12, 563/12 και 564/12, οι καθ' ων η αίτηση ήγειραν ένσταση ότι, εφόσον οι αιτητές γνώριζαν τις πρόνοιες του Νόμου, και δέχθηκαν τη θέση, αυτοί κωλύονται να προσβάλουν τη συνταγματικότητα του Νόμου. Δεν συμφωνούμε ότι η γνώση των προνοιών ενός, κατά τα άλλα, αντισυνταγματικού νόμου, δημιουργεί κώλυμα για την προσβολή του. Αυτό θα οδηγούσε σε παράλογα αποτελέσματα, κατά την κρίση μας.

Το ζήτημα της καταστρατήγησης και του Άρθρου 28 του Συντάγματος αλλά και άλλων άρθρων του Συντάγματος, στα οποία αναφέρθηκαν κάποιοι από τους αιτητές, καθίσταται υπό τις περιστάσεις άνευ ιδιαίτερης σημασίας, εφόσον οι αιτητές πέτυχαν να δείξουν ότι η επίδικη πρόνοια καταστρατηγεί το Άρθρο 23. Όμως θεωρούμε ότι και το Άρθρο 28 του Συντάγματος καταστρατηγείται από την προαναφερόμενη πρόνοια, εφαρμοζόμενη μόνο στους αιτητές, εφόσον αυτοί τίθενται σε δυσμενέστερη θέση έναντι άλλων αξιωματούχων ή συνταξιούχων που βρίσκονται στην ίδια θέση με αυτούς, αλλά δεν επηρεάζονται αρνητικά, όπως οι αιτητές, στο περιουσιακό τους δικαίωμα στη σύνταξη, όπως είναι π.χ. οι αξιωματούχοι που, μετά την συνταξιοδότηση τους, εργάζονται σε θέσεις που δεν εμπίπτουν στη σχετική έννοια του άρθρου 2 του Ν 88(Ι)/2011. Δεν θα εξετάσουμε όμως περαιτέρω, αν η καταστρατήγηση αυτή του Άρθρου 28, δικαιολογείται από άλλες υπέρτερες ανάγκες. Από κάποιους καθ' ων η αίτηση προβλήθηκε προδικαστική ένσταση ότι η απόφασή τους δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη διότι δεν είναι έκφραση της βούλησής τους αλλά δέσμια εφαρμογή του

νόμου, εκ μέρους τους. Αυτό συγκεκριμένα έγινε στην Προσφυγή 1364/11. Κατατοπιστική για το ζήτημα αυτό είναι η πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας του Ελληνικού Συμβουλίου της Επικρατείας στην Υπόθεση 668/2012, ημερ. 20.2.2012, στην οποία παρατηρήθηκε ότι νομοθετικές ρυθμίσεις αμιγώς κανονιστικού χαρακτήρα, για την εφαρμογή των οποίων εκδίδονται Ατομικές Διοικητικές Πράξεις προσβάλλονται, παραδεκτώς, ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών δικαστηρίων. Στις παρούσες υποθέσεις η Διοίκηση, εφαρμόζοντας το Νόμο, εξέδωσε Ατομικές Διοικητικές Πράξεις τις οποίες οι αιτητές είχαν δικαίωμα να προσβάλουν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων. Η εφαρμογή του νόμου (άρθρου 3(β)), στην περίπτωση των αιτητών, δεν έγινε αυτόματα αλλά με παρέμβαση των καθ' όν η αίτηση, οι οποίοι εξέδωσαν τις σχετικές Ατομικές Διοικητικές Πράξεις, με αποδέκτες τους αιτητές.

Ενόψει των προαναφερομένων δεν θεωρούμε σκόπιμο να εξετάσουμε άλλους λόγους ακύρωσης που προέβαλαν οι αιτητές, ούτε και να σχολιάσουμε περαιτέρω την επιχειρηματολογία των διαδίκων.

Για τους λόγους που εξηγήθηκαν, οι πρόνοιες του άρθρου 3(β) του Νόμου, με βάση τις οποίες λήφθηκαν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις, κρίνονται ως αντισυνταγματικές και επομένως άκυρες. Κατά συνέπεια οι προσφυγές επιτυγχάνουν και εκδίδονται αποφάσεις ακυρωτικές των προσβαλλομένων αποφάσεων.

Επιδικάζονται έξοδα υπέρ των αιτητών καθοριζόμενα σε €800.- στην κάθε προσφυγή, πλέον Φ.Π.Α., αν υπάρχει.

ΝΙΚΟΛΑΤΟΣ, Π.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ, Δ.

ΝΑΘΑΝΑΗΛ, Δ.

ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΣ, Δ.

ΛΙΑΤΣΟΣ, Δ.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Δ.

/ΕΑΠ.

[cylaw.org](#): Από το ΚΙΝΟΠ/CyLii για τον [Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο](#)